

HÅLL KOLL

AKTUALITETER PÅ SVENSKA

Fika i Sverige

Det är knappast någon som har hört om Sverige men som inte skulle ha hört om fika. Fika är ett koncept som står för en avkopplande paus med lite kaffe eller te, tilltugg och umgänge. Men det är inte bara det, utan fika är en svensk samhällsinstitution som har en lång tradition i svensk kultur. Fika har också en viktig social betydelse eftersom umgänget, alltså att träffa andra, är en väsentlig del av att fika. Vid en kopp varmt har man möjlighet att återhämta sig och diskutera avslappnat med andra om allt mellan himmel och jord. Fika har en så etablerad roll i det svenska samhället att de flesta arbetsplatser till och med har en fastslagen fikapaus då alla på arbetsplatsen möts för att diskutera och för att ta en välförtjänt paus under arbetsdagen. Och ja – i Sverige hinner man alltid med fika – oavsett hur hektisk arbetsdagen är!

Överraskande nog är det inte svenskarna som leder kampen om vem som dricker mest kaffe i världen, utan det gör finländarna. Orsaken till det här är förmodligen att kaffe inte är en obligatorisk del av fika, utan svenskarna fyller sina koppar enligt tycke och smak. Det är umgänget och den sociala traditionen som är viktig - inte vad som serveras.

Men varför kallas det fika? Varifrån härstammar ordet fika egentligen?

Ordet fika, i betydelsen att dricka kaffe, har funnits i det svenska språket sedan 1910. Enligt språkvetarna härstammar ordet troligen från det gamla ordet kaffi, en sidoförm till ordet kaffe. Forskarna menar, att ordet fika har bildats genom att vända på stavelserna i ordet kaffi så att det blir fika i stället, alltså kaf-fi blev fi-ka. Denna medvetna omkastning av stavelser, det vill säga att man talar baklänges, kallas för backslang.

Det intressanta med ordet fika är mängden betydelser ordet har, eftersom ordet kan syfta på flera saker i själva traditionen. Man kan använda ordet när man talar om en dryck som kaffe eller te, när man talar om tilltugg till drycken eller när man bara talar om själva företeelsen att sitta ner, dricka, äta och umgås. Ett kärt barn har flera.. betydelser... eller hur var det nu igen? Vissa påpekar även att fika inte bara är de här sakerna utan ett koncept, en sinnesstämning som hör ihop med den svenska mentaliteten. Man kan ju inte fika ensam – det skulle bara vara att dricka kaffe. När du fikar tar du tid för att sitta, varva ner och ta en avkopplande kaffepaus tillsammans med dina medmänniskor.

Även om svenskarna hävdar att det som serveras inte är det centrala i fika blir det ju alltid trevligare när man blir bjuden på något extra gott. Så vad brukar svenskarna äta när de fikar? En tydlig favorit är så klart kanelbullen, som trots nya matrender har behållit sin plats som fikabordets klassiker. Svenskarna älskar sina bullar så mycket att du idag, i tillägg till kanelbullen, har ett stort urval av andra vetebröd att välja emellan: krämbullar, semlor, kanelsnäckor och äppelbullar för att nämna några. Om kanelbullen inte hör till dina personliga favoriter bekymra dig inte! Du kan prova på andra traditionella svenska fikabröd, som chokladbollar eller dammsugare. Och ifall de inte faller dig i smaken kan du alltid prova på en hallongrotta, det vill säga ett kex med hallonsylt! Och om kaffet i din kopp tar slut mitt i det roliga, är det bara att hämta en påtår – alltså en påfyllning av kaffet!

Härligt!